

3. Павловський Ю. В., Павловська Н. Т., Щупляк М. Я. Педагогіка партнерства: сутність, основні ідеї та принципи // Педагогічна Академія: наукові записки. – 2024. – №. 13.
4. Alshamrani, A., Myneni, S., & Chowdhary, A. (2019). A survey on advanced persistent threats: Techniques, solutions, challenges, and research opportunities. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 21(2), 1851-1877, <https://doi.org/10.1109/COMST.2019.2891891>.
5. Alexandropoulos G. Towards Critical, Digital, and Sustainable Literacy Through Literature // *Revolutionizing Pedagogy Through Smart Education*. – IGI Global Scientific Publishing, 2025. – С. 97-122.
6. Pahljina-Reinić R., Rončević Zubković B., Kolić-Vehovec S. Achievement goal orientation profiles and the experiences of gymnasium students with digital technologies in education // *Psihologijske teme*. – 2024. – Т. 33. – №. 1. – С. 67-89.
7. Laroiya, C., Saxena, D., & Komalavalli, C. (2020). Applications of blockchain technology. In *Handbook of research on blockchain technology* (pp. 213-243). Academic press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-819816-2.00009-5>.

Кіблик Д. В.,
доктор філософії, доцент кафедри
адміністративно-правових дисциплін,
Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Кропивницький

УДК 37.013:37.026.2

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Сучасний світ змінюється надзвичайно швидко, що вимагає відповідної трансформації мети та сутності сучасної освіти. Якість освіти у вищих навчальних закладах визначається тим, наскільки добре організований освітній процес, чи відповідає він стандартам і чи сприяє продукуванню нових ідей. Щоб відповідати актуальним викликам, вищі навчальні заклади повинні фундаментально переглянути підходи до навчання майбутніх спеціалістів: перейти від простого накопичення знань до здатності їх використовувати, від навчання "на один раз" до освіти протягом усього життя, і від загального підходу до індивідуалізованого навчання.

Однією з актуальних проблем освіти є підвищення якості навчання шляхом запровадження високоефективних освітніх технологій в освітній процес.

Однім із шляхів модернізації освітньої системи України є упровадження в навчальний процес закладів вищої освіти інноваційних педагогічних технологій і методів. Освіта повинна стати більш ефективною, функціональною та спрямованою на особистість [10, с.8].

Замість простого засвоєння готової інформації, інтерактивні навчальні технології спрямовані на активне продукування нових знань, розкриття творчого потенціалу, формування гнучкості мислення та вміння знаходити нестандартні способи дій. Використання цих технологій у вищій школі дозволяє розвивати у студентів (курсантів) основи нешаблонного мислення, долати стереотипи, стимулювати уяву, вдосконалювати комунікацію, а також розвивати їх інтелектуальну, емоційну та мотиваційну сфери.

Над питанням вдосконалення та трансформацією освітнього процесу працювало і працює значна кількість науковців та педагогів серед яких чільне місце займають: Н. Бердяєва, Л. Виготський, А. Каргіна, Л. Коган, Д. Лихачова, О. Моткова, В. Розумний; А. Алексюк, О. Біляєва, Т. Головань, Л. Гордон, В. Онищук, О. Савченко, О. Синиця, Е. Холанд та інші.

За Л. В. Пироженко та О. І. Пометун, визначають умовну робочу класифікацію інтерактивних технологій за формами навчання (моделями), у яких реалізуються інтерактивні методи. Їх розподіляють на чотири групи залежно від мети заняття та форм організації діяльності студентів: інтерактивні технології кооперованого навчання, інтерактивні технології колективно – групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань [7, с.49].

Інтерактивне навчання, на думку Є. Коротаєвої, – це навчання, "занурене" у спілкування [7, с.8]

Попри тривалу історію вивчення проблеми формування професійних компетентностей у здобувачів та здобувачок вищої освіти, низка питань залишається актуальною. Досі значний обсяг навчального часу припадає на нетворчу діяльність, а практичні завдання часто мають відтворювальний характер. З огляду на це, доцільним є вивчення можливостей застосування інтерактивних методів навчання в процесі викладання різних дисциплін, в тому числі і юридичних з метою більш ефективного розвитку професійних навичок здобувачів освіти.

Наразі одним із ключових завдань для викладачів правових дисциплін є пошук шляхів підвищення зацікавленості студентів у вивченні фахових предметів та зміцнення їхньої позитивної навчальної мотивації. Застосування технологій інтерактивного навчання розглядається як одна з дієвих можливостей розв'язання цієї проблеми.

Для професійно орієнтованого навчання юристів існує цілий ряд різноманітних інструментів, що дають змогу відтворювати ключові аспекти їхньої майбутньої

діяльності. Можна виділити традиційні (лекції, дискусії, різноманітні практики, демонстрації) та інноваційні методики (активні та інтерактивні), до яких належать навчальні судові процеси, ділові ігри, участь у роботі клінік та інтернатур, де студенти отримують професійні навички захисту інтересів клієнта у суді першої інстанції або в апеляційному суді, розв'язання спорів, консультування, ведення інтерв'ю та переговорів, розв'язання задач, дослідження фактів, організації правової роботи, керування нею при розробці законопроектів [9, с.47].

Інтерактивні навчальні методи є невід'ємною частиною сучасних інноваційних підходів в освіті. Застосування інтерактивних технологій забезпечує творчу та цікаву організацію навчання здобувачів вищої освіти. Основною метою впровадження інтерактивних методів у вивченні правових дисциплін є формування комфортного навчального простору, де кожен здобувач залучений до активної взаємодії.

Застосування інтерактивних стратегій навчання призводить до трансформації ролі викладача. Він більше не є центральною фігурою, а виступає в ролі модератора освітнього процесу, відповідального за його загальну організацію та визначення напрямку. До його функцій входить підготовка завдань, формулювання питань для групових дискусій, контроль часу та порядку виконання, надання консультацій та допомоги при виникненні значних труднощів. [6, с.5].

Упровадження інтерактивних методик навчання під час викладання фахових дисциплін у галузі права дає змогу змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт навчання. Здобувач освіти стає співавтором лекції, семінарського та практичного заняття тощо [10, с.13].

Активною формою навчання у вищій школі є ділова гра, яка вимагає від учасників активної поведінки та позиції. Цей метод навчання активізує студентів, мотивує викладачів до опанування новітніх технологій та є одним з найдієвіших способів досягнення міцних знань і практичних навичок. Ділові ігри не лише забезпечують наукове розуміння, але й формують самостійність, розвивають творчі здібності та професійне мислення, дозволяючи студентам або ж курсантам аналізувати специфічні ситуації, вирішувати нові завдання та імітуючи реальні умови професійної діяльності та взаємовідносини.

Ділові ігри, засновані на імітації, моделюють реальні життєві ситуації, пропонуючи учасникам спробувати себе в різних професійних ролях (поліцейського, екскурсовода, вчителя, судді, директора тощо). Використання цих ігор значно покращує взаємодію між студентами та викладачами, а також сприяє розвитку творчих здібностей кожного студента.

У процесі викладання правових дисциплін на лекціях та практичних заняттях ефективним є проблемний метод, що включає проблемну подачу теоретичного

матеріалу, організацію проблемно-пошукових діалогів та вправ, а також створення спеціальних проблемних ситуацій. Сьогодні багато викладачів прагнуть урізноманітнити форми проведення занять, відходячи від стандартних моделей. У своїй щоденній роботі педагог постійно опиняється в ситуаціях, що вимагають не лише виконання інструкцій, а й самостійного прийняття рішень та творчого підходу до організації освітнього процесу, адже педагогічна діяльність за своєю суттю є творчою.

Впровадження інтерактивних форм і методів навчання в юридичній освіті, з орієнтацією на особистість студента, забезпечує розвиток необхідних професійних компетенцій майбутніх фахівців. На заняттях, де використовуються інтерактивні методи навчання, здобувачі вищої освіти не лише отримують нові знання та вміння, але й активно розвивають креативність, гнучкість та системність свого мислення, а також удосконалюють навички аналізу та узагальнення. Викладач у цьому процесі виступає як ментор, підтримуючи самостійну навчальну, пізнавальну та творчу діяльність студентів. Водночас, незважаючи на численні переваги трансформації освітньої діяльності шляхом запровадження інтерактивних методів навчання, слід пам'ятати про можливі недоліки. Занадто часте застосування інтерактивних елементів може призвести до звикання та зниження творчої активності, тому важливо комбінувати та урізноманітнювати інтерактивні методи з традиційними формами навчання.

Список використаних джерел

1. Пишко О. Л. Інтерактивні методи навчання як спосіб розвитку творчих здібностей учнів на уроках історії та правознавства. Електронний ресурс. Режим доступу <https://www.narodnaosvita.kiev.ua>.
2. Пометун О. І., Пироженко А. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник / О. І. Пометун, А. В. Пироженко ; ред. О. І. Пометун. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Сербіненко В. О. Ефективність застосування інтерактивних методів навчання у формуванні комунікативної компетентності студентів / В. О. Сербіненко, Н. Л. Знахар // Збірник досвідів роботи колективів закладів вищої освіти споживчої кооперації України К. : НМЦ "Укоопосвіта", 2020. – 66с.
4. Фігель Ю. О. Формування вмінь реалізації права в юридичній клініці / Ю. О. Фігель [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Advokat/2010_10/2010-10-Figel.pdf.
5. Шевчук П., Фенрих П. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник / П. Шевчук, П. Фенрих – Щецін : WSAP, 2005. – С. 7 – 23.